

સ્વામી વિવેકાનંદ પરિચયના દ્રષ્ટિકોણમાં

પરિચય

સ્વામી વિવેકાનંદ (1863 - 1902), ભારતના એક મહાન ચિંતક અને સુધારક, શિક્ષણને સ્વીકારે છે, જે તેમના જીવનના લક્ષ્ય તરીકે 'માનવસર્જિત' સૂચવે છે. આ કાગળમાં, વિવેકાનંદના શિક્ષણ વિશેના મંતવ્યોનું વિસ્તૃત અને વિશ્લેષણ કરવાના હેતુથી, તેમના દર્શનની મૂળ થીમ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે, જેમ કે. બ્રહ્માંડની આધ્યાત્મિક એકતા. ભલે તે શિક્ષણના લક્ષ્ય અથવા લક્ષની ચિંતા કરે છે, અથવા તેના અભિગમની પદ્ધતિ અથવા તેના ઘટક ભાગો, તેના બધા વિચારો, આપણે અવલોકન કરીશું, તેમના ફિલસૂફીની આ નિષ્ક્રિય થીમથી ઉદભવે છે જે વેદાંતમાં તેની મૌર છે.

વિવેકાનંદને સમજાયું કે માનવજાત એક સંકટમાંથી પસાર થઈ રહી છે. જીવનની વૈજ્ઞાનિક અને યાંત્રિક રીતો પરનો જોરદાર ભાર માણસને મશીનની સ્થિતિમાં ઝડપથી ઘટાડવાનો છે. નૈતિક અને ધાર્મિક મૂલ્યોને નબળી પાડવામાં આવી રહ્યા છે. સંસ્કૃતિના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોની અવગણના કરવામાં આવી રહી છે. આદર્શો, શિષ્ટાચાર અને ટેવનો સંઘર્ષ વાતાવરણમાં વ્યાપી રહ્યો છે. જૂની બધી બાબતો પ્રત્યે અવગણવું એ આજકાલની ફેશન છે. વિવેકાનંદ શિક્ષણ દ્વારા આ બધી સામાજિક અને વૈશ્વિક દુષ્ટતાઓના સમાધાન શોધે છે. આ અંતને ધ્યાનમાં રાખીને, તે માણસને તેના આધ્યાત્મિક સ્વ પ્રત્યે જાગૃત કરવાની તીવ્ર જરૂરિયાત અનુભવે છે, જેમાં તે વિચારે છે, શિક્ષણનો ખૂબ જ હેતુ છે.

શિક્ષણનું લક્ષ્ય અથવા ઉદ્દેશ

વિવેકાનંદ નિર્દેશ કરે છે કે હાલના શિક્ષણની ખામી એ છે કે તેનું અનુસરણ કરવાનું કોઈ લક્ષ્ય નથી. શિલ્પકારને સ્પષ્ટ છે કે તે આરસના બ્લોકમાંથી શું આકાર આપવા માંગે છે તે વિશે સ્પષ્ટ વિચાર છે; તે જ રીતે, એક ચિત્રકાર જાણે છે કે તે શું રંગવાનું છે. પરંતુ એક શિક્ષક, તેઓ કહે છે, તેમના શિક્ષણના ધ્યેય વિશે કોઈ સ્પષ્ટ ખ્યાલ નથી. સ્વામીજીએ તેમના શબ્દો અને કાર્યો દ્વારા સ્થાપિત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો કે તમામ શિક્ષણનો અંત માણસો બનાવે છે. તે આ માનવસર્જિત શિક્ષણની યોજના વેદાંતના તેમના સર્વાધિકારના દર્શનના પ્રકાશમાં તૈયાર કરે છે. વેદાંત અનુસાર, માણસનો સાર તેના આત્મામાં રહેલો છે, જે તે તેના શરીર અને મન ઉપરાંત ધરાવે છે. આ દર્શન સાથે સાચું, સ્વામીજી શિક્ષણને 'માણસમાં પહેલેથી જ પૂર્ણતાના અભિવ્યક્તિ' તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરે છે. શિક્ષણનો ઉદ્દેશ્ય આપણા જીવનમાં સંપૂર્ણતાને પ્રગટ કરવાનો છે, જે આપણા આંતરિક સ્વભાવનું સ્વભાવ છે. આ પૂર્ણતા એ અનંત શક્તિની અનુભૂતિ છે જે દરેક જગ્યાએ અને દરેક જગ્યાએ-અસ્તિત્વ, ચેતના અને આનંદ (સચ્ચિદાનંદ) માં રહે છે. આ પૂર્ણતાના આવશ્યક સ્વરૂપને સમજ્યા પછી, આપણે તેને આપણા આંતરિક સ્વ સાથે ઓળખવું જોઈએ. આ પ્રાપ્ત કરવા માટે, વ્યક્તિએ પોતાનો અહંકાર, અજ્ઞાનતા અને અન્ય બધી ખોટી ઓળખ દૂર કરવી પડશે, જે માર્ગમાં ભા છે. ધ્યાન, નૈતિક શુદ્ધતા અને સત્ય પ્રત્યેના જુસ્સા દ્વારા મજબૂત બનેલું, માણસને શરીર, ઇન્દ્રિયો, અહંકાર અને અન્ય તમામ સ્વ-તત્વોને પાછળ છોડી દેવામાં મદદ કરે છે, જે નાશ પામનારા છે. આ રીતે તે તેના અમર દૈવી સ્વનો અહેસાસ કરે છે, જે અનંત અસ્તિત્વ, અનંત જ્ઞાન અને અનંત આનંદનું સ્વરૂપ છે.

આ તબક્કે, માણસ બ્રહ્માંડના અન્ય તમામ સ્વયં સાથે સમાન તેના પોતાના વિશે જાગૃત થાય છે, એટલે કે સમાન સ્વના અભિવ્યક્તિઓ તરીકે જુદા જુદા સ્વ. આથી વિવેકાનંદના અર્થમાં શિક્ષણ, દરેક જગ્યાએ પોતાને અંદરના સ્વભાવની સમજ માટે સક્ષમ કરે છે. સમગ્ર બ્રહ્માંડની આવશ્યક એકતા શિક્ષણ દ્વારા અનુભવાય છે. તદનુસાર, સ્વામીજી માટે નિર્માણ કરનાર માણસ તેના સાચા આત્મ પ્રત્યેની જાગૃતિ માટે ભીંતચિત્ર માનવો છે. જો કે, આ રીતે સૂચિત શિક્ષણ શરીર અને મનથી એકલતામાં આત્માના વિકાસ તરફ નિર્દેશ કરતું નથી. આપણે

યાદ રાખવું જોઈએ કે સ્વામીજીના દર્શનનો આધાર અદ્વૈત છે જે વિવિધતામાં એકતાનો ઉપદેશ આપે છે. તેથી, તેના માટે માણસો બનાવવાનો અર્થ શરીર, મન અને આત્માનો સુમેળપૂર્ણ વિકાસ છે.

તેમની શિક્ષણ યોજનામાં, સ્વામીજી શારીરિક સ્વાસ્થ્ય પર ખૂબ તાણ આપે છે કારણ કે એક ધ્વનિ મન એક ધ્વનિ શરીરમાં રહે છે. તે હંમેશાં ઉપનિષદક હુકમ 'નયમાત્મ બલાહિના લભ્ય'નો અવતરણ કરે છે; એટલે કે **શારીરિક રીતે નબળા દ્વારા પોતાને અનુભૂતિ કરી શકાતી નથી**. જો કે, શારીરિક સંસ્કૃતિની સાથે, તે મનની સંસ્કૃતિ પર વિશેષ ધ્યાન આપવાની જરૂરિયાત પર પણ વીણાય છે. સ્વામીજીના મતે ધ્યાન, એકાગ્રતા અને નૈતિક શુદ્ધતાના અભ્યાસ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓના મનને નિયંત્રિત અને પ્રશિક્ષિત કરવું પડશે. કાર્યની કોઈપણ લાઇનમાં બધી સફળતા, તે ભાર મૂકે છે, તે એકાગ્રતાની શક્તિનું પરિણામ છે. ચિત્રણ દ્વારા, તેમણે ઉલ્લેખ કર્યો છે કે પ્રયોગશાળાના રસાયણશાસ્ત્રી તેના મનની બધી શક્તિઓને કેન્દ્રિત કરે છે અને વિશ્લેષણ કરવા માટેના તત્વોને એક કેન્દ્રમાં લાવે છે-અને તેમના રહસ્યો શોધી કાઢે છે. એકાગ્રતા, જે આવશ્યકપણે અન્ય વસ્તુઓથી અલગતા સૂચવે છે, તે બ્રહ્મચર્યનો એક ભાગ છે, જે તેમની શિક્ષણ યોજનાના માર્ગદર્શક મોટોમાંનો એક છે. ટૂંકમાં, બ્રહ્મચર્ય, આવેગના સંવાદિતાને સુરક્ષિત રાખવા માટે આત્મ-નિયંત્રણની પ્રથા માટેનો અર્થ છે. તેમના શિક્ષણના દર્શન દ્વારા સ્વામીજીએ આ રીતે ધરે પહોંચાડ્યું કે શિક્ષણ ફક્ત માહિતીનો સંગ્રહ જ નથી, પરંતુ જીવન માટે એક વ્યાપક પ્રશિક્ષણ છે. તેને ટાંકવો: 'શિક્ષણ એ માહિતીની માત્રા નથી જે તમારા મગજમાં નાખવામાં આવે છે અને ત્યાં તમારા જીવનમાં અસ્પષ્ટ, ઠંગલ ચલાવે છે.' **તેના માટે શિક્ષણનો અર્થ એ છે કે જે પ્રક્રિયા દ્વારા પાત્રની રચના થાય છે, મનની શક્તિ વધે છે, અને બુદ્ધિ તીવ્ર બને છે, પરિણામે, વ્યક્તિ પોતાના પગ પર ઠભા રહી શકે છે.**

પદ્ધતિ અથવા પ્રક્રિયા

શિક્ષણના ધ્યેય અથવા ઉદ્દેશ્યનું વિશ્લેષણ કર્યા પછી, આગળનો પ્રશ્ન જે સ્વાભાવિક રીતે ઉઠ્ઠવે છે તે શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિ વિશે છે. અહીં ફરીથી, અમે સ્વામીજીની સિક્કાંતની વેદાંતિક પાયો નોંધીએ છીએ. તેમના મતે, જુ man'ડાન દરેક માણસના આત્મામાં સહજ હોય છે. જ્યારે આપણે કહીએ છીએ કે માણસ 'જાણે છે' ત્યારે જ તેનો અર્થ તે થાય છે કે તે પોતાના આત્માને coverાંકીને 'શોધે' છે. પરિણામે, તે અમારું ધ્યાન આ હકીકત તરફ ખેંચે છે કે શિક્ષકનું કાર્ય બાળકને તેના માર્ગમાં આવતી અવરોધોને દૂર કરીને તેનું જુ knowledgeાન પ્રગટ કરવામાં મદદ કરવાનું છે. તેમના શબ્દોમાં: 'આમ વેદાંત કહે છે કે માણસની અંદર એક છોકરામાં પણ બધા જુ knowledgeાન હોય છે અને તે માટે માત્ર એક જાગૃતિ જરૂરી છે અને તે એક શિક્ષકનું કામ છે.' તેના બિંદુને ધરે ચલાવવા માટે, તે છોડની વૃદ્ધિનો ઉલ્લેખ કરે છે. જેમ છોડના કિસ્સામાં, તે પાણી, હવા અને ખાતર પૂરા પાડ્યા સિવાય બીજું કંઈ કરી શકતું નથી, જ્યારે તે તેના પોતાના સ્વભાવની અંદરથી વધે છે, તેવી જ રીતે માનવ બાળકની સ્થિતિ પણ છે. વિવેકાનંદની શિક્ષણ પદ્ધતિ આધુનિક શિક્ષણશાસ્ત્રીઓની આશ્ચર્યજનક પદ્ધતિની સમાન છે. આ પ્રણાલીમાં, શિક્ષક વિદ્યાર્થીની તપાસની ભાવનાને હાકલ કરે છે જે શિક્ષકના પૂર્વગ્રહ મુક્ત માર્ગદર્શન હેઠળ પોતાને માટે વસ્તુઓ શોધી કાઢે છે.

સ્વામીજી બાળકના યોગ્ય વિકાસ માટે ધરે અને શાળામાં પર્યાવરણ પર ખૂબ ભાર મૂકે છે. માતાપિતા તેમજ શિક્ષકોએ બાળકને તેમના જીવનની રીત દ્વારા પ્રેરણા આપવી જોઈએ. સ્વામીજી હેતુ માટે ગુરુકુળની જૂની સંસ્થા (પૂર્વધારક સાથે જીવતા) અને સમાન પ્રણાલીની ભલામણ કરે છે. આવી સિસ્ટમોમાં, વિદ્યાર્થીઓ તેમની આગળ સતત શિક્ષકનું આદર્શ પાત્ર હોઈ શકે છે, જે અનુસરવા માટે રોલ મોડેલ તરીકે કામ કરે છે.

તેમ છતાં સ્વામીજી એ મંતવ્ય છે કે સામાજિક અથવા સમૂહ શિક્ષણ માટે માતૃભાષા એ યોગ્ય માધ્યમ છે, તેમ છતાં, તેઓ અંગ્રેજી અને સંસ્કૃતનું શિક્ષણ પણ સૂચવે છે. ઇંગલિશ પશ્ચિમી વિજુ andાન અને તકનીકીમાં

નિપુણતા માટે જરૂરી છે, ત્યારે સંસ્કૃત આપણા વિશાળ ક્લાસિકના storeંડાણમાં આવે છે. સૂચિતાર્થ એ છે કે જો ભાષા નાના વર્ગના લોકોનો લહાવો જળવાઈ રહે નહીં, તો સામાજિક એકતા વિના પ્રયાસે આગળ વધશે.

અભ્યાસના ક્ષેત્રોમાં

વિવેકાનંદની તેમની શિક્ષણ યોજનામાં તે બધા અધ્યયનનો ધ્યાનપૂર્વક સમાવેશ થાય છે, જે વ્યક્તિના શરીર, મન અને આત્માના સર્વાંગી વિકાસ માટે જરૂરી છે. આ અધ્યયન શારીરિક સંસ્કૃતિ, સૌંદર્ય શાસ્ત્ર, ક્લાસિક્સ, ભાષા, ધર્મ, વિજ્ઞાન અને તકનીકીના વિસ્તૃત માથા હેઠળ લાવી શકાય છે. સ્વામીજીના મતે દેશના સંસ્કૃતિ મૂલ્યોએ શિક્ષણના અભ્યાસક્રમનો એક અભિન્ન ભાગ બનાવવો જોઈએ. ભારતની સંસ્કૃતિ તેના આધ્યાત્મિક મૂલ્યોમાં મૂળ ધરાવે છે. રામાયણ, મહાભારત, ગીતા, વેદ અને ઉપનિષદ જેવા ક્લાસિકના અધ્યયન દ્વારા સમય-ચકાસાયેલ મૂલ્યો વિદ્યાર્થીઓના વિચારો અને જીવનમાં આત્મસાત કરવાના છે. આ આપણા આધ્યાત્મિક મૂલ્યોના બારમાસી પ્રવાહને વિશ્વ સંસ્કૃતિમાં રાખશે.

સ્વામીજીના જણાવ્યા મુજબ શિક્ષણ સૌંદર્ય શાસ્ત્ર અથવા લલિત કળાના શિક્ષણ વિના અધૂરું રહે છે. તેમણે જાપાનને કલા અને ઉપયોગિતાના જોડાણથી રાષ્ટ્રને કેવી રીતે મહાન બનાવી શકે છે તેના ઉદાહરણ તરીકે ટાંક્યા.

સ્વામીજીએ પુનરોચ્યાર કર્યો કે ધર્મ એ શિક્ષણનો સૌથી અંતરનો મુખ્ય ભાગ છે. જો કે, ધર્મ દ્વારા, તેનો અર્થ તે કોઈ ખાસ પ્રકારનો નથી, પરંતુ તેનું આવશ્યક પાત્ર છે, જે માણસમાં પહેલેથી જ દેવત્વની અનુભૂતિ છે. તે આપણને વારંવાર અને યાદ અપાવે છે કે ધર્મ કટ્ટરમાર્ગ અથવા ક્રીડ્સ અથવા કોઈ પણ પ્રકારની ધાર્મિક વિધિઓમાં શામેલ નથી. તેના માટે ધાર્મિક રહેવાનો અર્થ એ છે કે જીવનને એવી રીતે જીવીએ કે આપણે આપણા વિચારો, શબ્દો અને કાર્યોમાં આપણું ઉચ્ચ પ્રકૃતિ, સત્ય, દેવતા અને સૌંદર્ય પ્રગટ કરીએ. આ ધ્યેય તરફ દોરી જનારા તમામ આવેગો, વિચારો અને ક્રિયાઓ કુદરતી રીતે એન્નોબલિંગ અને સુમેળમાં આવે છે, અને ટ્રુસ્ટ અર્થમાં નૈતિક અને નૈતિક છે. આ સંદર્ભમાં સ્વામીજીનો ધર્મ વિશેનો વિચાર, શિક્ષણનો આધાર તરીકે સમજવો જોઈએ. અમે નોંધ્યું છે કે તેના અર્થઘટનમાં, ધર્મ અને શિક્ષણ હેતુની ઓળખ વહેંચે છે.

ધર્મ શા માટે શિક્ષણનો ખૂબ જ પાયો બનાવે છે તે તેના નીચેનાસ્પષ્ટ થાય છે

શબ્દોમાં: 'ચારિત્ર્ય નિર્માણમાં, સારી અને મહાન બધી બાબતો બનાવવામાં, બીજાને શાંતિ મળે છે, અને પોતાની જાતને શાંતિ મળે છે, ધર્મ એ સર્વોચ્ચ હેતુ શક્તિ છે, અને, તેથી, તે દૃષ્ટિકોણથી અભ્યાસ કરવો જોઈએ. સ્વામીજી માને છે કે જો તેના ધાર્મિક મૂળ સાથે શિક્ષણ તેના દૈવી સ્વભાવ અને માનવ આત્માની અનંત સંભાવનાઓ પર માણસના વિશ્વાસને ઉત્તેજીત કરી શકે છે, તો તે માણસને મજબૂત, છતાં સહનશીલ અને સહાનુભૂતિપૂર્ણ બનવામાં મદદ કરશે તેની ખાતરી છે. તે માણસને કોમી, રાષ્ટ્રીય અને વંશીય અવરોધોથી આગળ પોતાનો પ્રેમ અને સારી ઇચ્છા વધારવામાં પણ મદદ કરશે.

વિવેકાનંદના શિક્ષણની ફિલસૂફીનું એમ માનવું ખોટું અર્થઘટન છે કે તેમણે ભૌતિક બાજુની સંપૂર્ણ ઉપેક્ષા કરવા માટે આધ્યાત્મિક વિકાસની ભૂમિકાને વધારે પડતી સમજ આપી છે. વિવેકાનંદ, ભારતના નવજીવન માટેની તેમની યોજનામાં, ગરીબી, બેરોજગારી અને અજ્ઞાનતાના નાબૂદીની જરૂરિયાત અંગે વારંવાર દબાણ કરે છે. તે કહે છે, અમને તકનીકી શિક્ષણની જરૂર છે અને બાકીના બધા ઉદ્યોગોનો વિકાસ કરી શકે છે, જેથી પુરુષો, સેવાની શોધ કરવાને બદલે, પોતાને માટે પૂરતી આવક મેળવી શકે અને વરસાદના દિવસની સામે કંઈક બચાવે. તેને જરૂરી લાગે છે કે ભારતે પશ્ચિમી દેશોમાંથી તેમની સંસ્કૃતિમાં જે સારું છે તે બધું લેવું જોઈએ. જો કે, એક વ્યક્તિની જેમ, દરેક રાષ્ટ્રની વ્યક્તિગતતા હોય છે, જેનો નાશ થવો જોઈએ નહીં. ભારતની વ્યક્તિત્વ તેની આધ્યાત્મિક સંસ્કૃતિમાં રહેલી છે. સ્વામીજીની દ્રષ્ટિએ, સંતુલિત રાષ્ટ્રના વિકાસ માટે, આપણે પશ્ચિમની ગતિશીલતા અને વૈજ્ઞાનિક વલણને આપણા દેશની આધ્યાત્મિકતા સાથે જોડવું પડશે. સંપૂર્ણ શૈક્ષણિક

કાર્યક્રમ એટલો આયોજિત થવો જોઈએ કે તે યુવાનોને દેશની ભૌતિક પ્રગતિમાં યોગદાન આપવા તેમજ ભારતના આધ્યાત્મિક વારસાના સર્વોચ્ચ મૂલ્યને જાળવવા માટે સજ્જ કરશે.

સ્વામીજીની શિક્ષણ યોજનાનું બીજું મહત્વનું પાસું મહિલા શિક્ષણ છે. તેને ખ્યાલ છે કે જો તે આપણા દેશની મહિલાઓને યોગ્ય પ્રકારનું શિક્ષણ મળે છે, તો તેઓ તેમની પોતાની સમસ્યાઓ તેમની પોતાની રીતે હલ કરી શકશે. તેમની સ્ત્રી શિક્ષણની યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ તેમને મજબૂત, ડર ઓછો અને તેમની પવિત્રતા અને ગૌરવ પ્રત્યે સભાન બનાવવાનો છે. તેમણે નિરીક્ષણ કર્યું છે કે પુરુષો અને સ્ત્રીઓ શૈક્ષણિક બાબતોમાં સમાન રીતે સક્ષમ છે, તેમ છતાં, સ્ત્રીઓ ઘર અને કુટુંબને લગતા અભ્યાસ માટે વિશેષ યોગ્યતા અને યોગ્યતા ધરાવે છે. તેથી તે સિલાઇ, નર્સિંગ, ઘરેલું વિજ્ઞાન, રાંધણ કલા, વગેરે જેવા વિષયોની રજૂઆત કરવાની ભલામણ કરે છે જે તેમના સમયે શિક્ષણનો ભાગ ન હતા.

નિષ્કર્ષ

વિવેકાનંદની શિક્ષણ યોજનાનું પ્રદર્શન અને વિશ્લેષણ તેના રચનાત્મક, વ્યવહારુ અને વ્યાપક પાત્રને પ્રકાશિત કરે છે. તેને ખ્યાલ છે કે શિક્ષણ દ્વારા જ જનતાનું ઉત્થાન શક્ય છે. તેના પોતાના શબ્દોનો સંદર્ભ લેવા માટે: યુરોપના ઘણા શહેરોની મુસાફરી કરીને અને તેમાંના ગરીબ લોકોની સુવિધાઓ અને શિક્ષણનું નિરીક્ષણ કરીને, મારા પોતાના ગરીબ લોકોની સ્થિતિ મારા મગજમાં આવી હતી અને હું આંસુઓ વહાવી શકતો હતો. ક્યારે ફરક પડ્યો? "શિક્ષણ" એ મને મળતો જવાબ હતો. '

તેઓ ભારપૂર્વક જણાવે છે કે જો સમાજમાં સુધારો કરવો હોય તો શિક્ષણ દરેકને ઉચ્ચ અને નીચું સુધી પહોંચવું પડશે, કારણ કે વ્યક્તિઓ સમાજના ખૂબ જ ઘટકો છે. જ્યારે માણસ તેની આંતરિક ભાવના પ્રત્યે સભાન બને છે ત્યારે માનમાં ગૌરવની ભાવના વધે છે, અને તે જ શિક્ષણનો હેતુ છે. તેઓ વિજ્ઞાન અને તકનીકીની પ્રગતિ દ્વારા લાવવામાં આવેલા નવા મૂલ્યો સાથે ભારતના પરંપરાગત મૂલ્યોને સુમેળમાં લેવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

તે નૈતિક અને આધ્યાત્મિક શિક્ષણ દ્વારા માણસના પરિવર્તનમાં છે કે તે બધી સામાજિક અનિષ્ટનો નિવારણ શોધે છે. આપણા પોતાના દર્શન અને સંસ્કૃતિના મક્કમ ધોરણે શિક્ષણની સ્થાપના કરતા, તે આજની સામાજિક અને વૈશ્વિક બિમારીના શ્રેષ્ઠ ઉપાયો બતાવે છે. તેમની શિક્ષણ યોજના દ્વારા, તે જાતિ, જાતિ, રાષ્ટ્રીયતા અથવા સમયને ધ્યાનમાં લીધા વિના નૈતિક અને આધ્યાત્મિક કલ્યાણ અને માનવતાના ઉત્થાનને સાકાર કરવાનો પ્રયાસ કરે છે. તેમ છતાં, સ્વામી વિવેકાનંદની શિક્ષણ યોજના, જેના દ્વારા તેઓ એક મજબૂત રાષ્ટ્ર બનાવવાનું ઇચ્છતા હતા, જે વિશ્વને શાંતિ અને સુમેળ તરફ દોરી જશે, તે હજી એક દૂરની વાત છે. આ તે સમય છે કે આપણે તેમના શિક્ષણના દર્શન પર ગંભીર વિચારણા કરીએ છીએ અને પ્રત્યેક-શરીરને તેના આહવાનને યાદ કરીએ છીએ - 'ઉઠો, જાગૃત થો, અને લક્ષ્ય પ્રાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી બંધ ન કરો.'